

Državni zbor.

(Izv. poročilo.)

Prva seja.

Prva seja državnega zbora ne obeta kaj dobrega. Komaj je ministerski predsednik dr. Körber imenoval Poljaka dr. Weigelna kot starostnega predsednika, že so jeli na vsa grla kričati češki socialni demokrati. Dolgo se ni moglo razumeti, kaj hočejo. A zahtevali so, da naj Poljak Weigel govori — v poljskem jeziku. Po daljšem prestanku pozdravlja med vednim krikom Klofača in 4 tovarišev Weigel novoizvoljene poslance ter izrazuje željo, naj bi bil državni zbor resnično delaven, kar ni bil prejšnji skozi zadnja tri leta. Ko omenja smrti angleške kraljice Viktorije, začne goret zopet v drugem kotu zbornice. Wolf in njegovi nemški tovariši vpijejo: Heil Burom! To Vam je bila zmešnjava v zbornici, veča kakor ob zidanju babilonskega turma. Kaj je nadalje govoril starosta poslancev, so razumeli samo le stenografi, ki so stali zraven njega. Začelo se je klicati poslance po imenu, naj vsak stori običajno obljubo. Obetali so vsak v svojem maternem jeziku. Starosta Weigel naznanja slednjič, da hoče njegovo Veličanstvo 4. februarja v ponedeljek ob 12. uri slovesno otvoriti državni zbor, potem da se obhaja prihodnja seja državnega zbora v torek ob 11. uri. Proti temu predlogu ni bilo ugovora. Splošno se sodi, da tudi sedajšnji državni zbor je mrtvo rojeno dete. »Prišel sem k pogrebu državnega zbora«, mi je rekel star znanec iz prejšnje dobe. Bomo videli.

Prestolnigovor.

V ponedeljek je presvetli cesar otvoril državni zbor s prestolnim govorom. Omenil je, kako delo čaka državni zbor. Iz govora posnamemo za delavske stanove in za naš slovenski narod važne točke. Treba bo skrbeti za ureditev delavske dobe in delavskega varstva, za prisilno zavarovanje zasebnih uslužbencev in trgovskih pomočnikov. Glede poljedelstva se zahteva precejšnje povišanje fonda za melioracije in ureditev rek, preosnova terminske kupčije na borzi in kupčije s kmetijskimi pridelki in predloge o organizaciji kmetijskih zadrug. Zakonito treba urediti izseljevanje, preskrbeti za širne sloje stanovanj, ki so npravno in zdravstveno primerna, omejiti pijančevanje. Vlada ne bo ničesar zamudila, da povzdigne šolstvo in zagotovi npravno-versko vzgojo mladine. Glede narodnostnega vprašanja se priporoča zakonita ureditev. Vlada je dolžna, da neizpremenjeno

ohrani enotnost jezika v gotovih upravnih zadevah kot starodavno izkušeno sredstvo. Zadnji stavek je vzbudil med slovenskimi poslanci veliko začudenje, tembolj ker se letos prvič v prestolnem govoru ni naglašala enakopravnost vseh narodov in jezikov.

Pri prestolnem govoru je bilo navzočih obilo poslancev in drugega občinstva, ki so bili radovedni zlasti na odstavek o jezikovnem vprašanju. Nekateri so pričakovali nemirov, a so se motili. Čehov, socialistov in nemških radikaleev ni bilo zraven in za to se je vršilo vse mirno brez motenja. Cesar je govoril s krepkim in zvenečim glasom.

Druga seja.

V seji 5. febr. so se poslanci po žrebu razdelili v 9 oddelkov po 47 in 48 poslancev. Tem oddelkom so se (zopet po žrebu) izročili volilni zapisniki. Te zapisnike pregledajo posamezni poslanci in se bo o tem poročalo v seji 8. februarja. Če se odobri sto volitev, se more voliti predsedništvo. To bi se imelo zgoditi tudi že prihodnji petek. Zdaj je še neodločeno, se li izvoli prejšnje predsedništvo ali ne.

Pri današnji seji so se tudi naznanile tiste volitve, proti katerim se je vložil ugovor. Takih volitev je veliko, med drugimi tudi volitev dr. Pomerja za celjsko mestno skupino.

Ko je češki perovodja v seji 5. febr. čital v češkem jeziku neki ugovor, so zagnali grozen hrup nemški radikali (Wolf in tovariši), češ: v državnem zboru se sme govoriti le nemški. Temu kriku so zagnali nasprotni krik in hrup češki narodnjaki. Mir je nastal še le potem, ko je predsednik napovedal prihodnjo sejo za soboto 9. febr., a nemški narodnjak Kaiser se je temu uprl ter zahteval sejo za prihodnji petek. Predsednik pravi, da po njegovem mnenju se zamorejo zapisniki o volitvah pregledati še le do sobote. Toda pri glasovanju je obveljal predlog Kaiserjev, za katerega so glasovali tudi — Poljaki. Vse se je čudilo, da so Poljaki glasovali proti predlogu svojega rojaka, starostnega predsednika dr. Weigelna.

Politični ogled.

Baron Pražak umrl. Dne 31. januarja je v starosti 81 let umrl baron Alojzij Pražak, ki je bil od l. 1882 do 1892 člen Taaffejevega ministerstva in od 1881 do 1888 tudi vodja pravosodnega ministerstva, v kateri

so bila Volk, Volkan, Volkun, Volkovoj, Medved, Kuna, Košuta, Sokol, Glica, Cvetko, Cveta, Cvetana, Jagoda, Grozdana, Breza, Lipa, Jelka, Zlatan, Zlata, Zlatica, Srebra, Biserka i. dr.

Večidel jako lepa imena! Nekatera izmed njih služijo še danes za priimke, toda žalibog so že redka, druga kot prestave inorodnih krstnih imen kakor Sreško za Feliks (20.3., 18.5.), Cvetko za Florijan (4.5.), Dragotin za Karol (4.11.), Volkovoj za Wolfgang (31.10.), Bogomir za Gottfried (8.11.), Zlatan za Avrelijan (16.6.), Bogoljub in Bogomil za Deokar (7.6. in 8.1.), Miroslav za Friderik (5.3. in 18.7.), Dobrogost za Bonaventura (14.7.), Božidar za Teodor (11.1. in 9.11.), Željko za Deziderij (11.2.), Zdravko za Valentin (14.2.), Dobromil za Bonifacij (5.6.), Ljubivoj za Amijat (13.9.), Ljubica za Amalija (10.7.), Zoroslava za Avrelija, Bogovoljka za Teonila (23.8.), nekatera pa kot izvorna katoliška krstna imena kakor Vladimir (15.7.), Vladislav (27.6.), Jaroslav 26.2), Stanislav (7.5. in 13.11.), Ljudmila (16.9.)

C. Pobratimstvo.

Kdor se je rad družil, je sicer imel v mnogoštevilni zadrugi društva gotovo dovolj, ali za prijateljstvo v najglobljem pomenu besede se je drug najraje poiskal izven za-

lastnosti si je pridobil veliko zaslug tudi za slovensko uradovanje.

Povratek ruskega cara v Petrograd.

Dne 26. jan. povrnil se je ruski car po dolgi bolezni iz Livadije v Petrograd. Zaradi smrti kraljice Viktorije ni bilo službenega vsprejema, a med potjo v Petrograd je carja povsodi pozdravljalo prebivalstvo z velikim navdušenjem. Zvečer je bila v Petrogradu prirejena sijajna razsvetljava.

General Gurko. Znani ruski general od Šipka pasa, feldmaršal Gurko je na svojem posestvu Saharovu umrl. Rojen je bil leta 1828. Sploh jako nadarjen vojskovodja, je zlasti zaslovel v rusko-turški vojni. L. 1882. je postal generalni guverner v Varšavi, kjer je služil celih 12 let. A tukaj se je obnašal proti katoliškim Poljakom jako kruto.

Trozveza na Balkanu. Bolgarski knez Ferdinand je v Nišu obiskal srbsko kraljevsko dvojico. Gre se za zvezo Srbije, Bolgarije in Črne Gore pod vodstvom kralja Aleksandra proti Avstriji.

Angleško kraljico Viktorijo so pokopali dne 4. febr. v Fragmore. Pri pokopu je zastopal avstrijskega cesarja prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand. Pri sprevedu se je pripetil jako neprijeten dogodek. Med vožnjo so se ustavili konji, ki so peljali rakev. Mornarji so jih morali izpreči in so sami potegnili voz do cerkvenih vrat.

Vojska v Južni Afriki. Govori se, da misli nemški cesar Viljem posredovati pri Angležih v korist Burov. Ta govorica je pač le malo verjetna. Nizozemska mirovna zveza pa je poslala spomenico na novega angleškega kralja, naj začne svojo vladu z velikodušnim dejanjem in ustavi vojsko v Južni Afriki. Na to še ni prišel odgovor. Buri še vedno klestijo Angleže.

Dopisi.

Od Sv. Bolfenka pri Središči. Dragi nam »Slovenski Gospodar«! Tužnim srcem ti javljamo naše žalostno narodnostno stanje in naše propadanje. Živ dokaz, kako v narodnostnem oziru propadamo, je ptujski lažnjivi kljukec, kateri že zahaja k več hišam naše župnije, in sicer večinoma k onim, kateri so še politično neizobraženi. Imen teh zapeljanih sožupljanov tukaj ne bomo obvestili in jih obsojali, ker vemo, da so to storili le iz politične nevednosti. Glavni vzrok tega je le en par zlikovcev, kateri trobijo v germanski rog in ta list z vso močjo priporočajo, katerih imena pa za sedaj zamolčimo;

njem izpolni, kar pravijo imena Veselin, Veseljko, Tešimir (tešiti = tolažiti), Veselica. Dete, ki naj je od vseh ljubljeno in uživa čast, je dobilo ime Ljuboslav, Dragomir, Mnogomil, Častimir, Blagoslava, ki naj mu je dana oblast, Vladislav, Vladimir, Vsevlad, Vlastica, ki naj je modro in bistrega uma, Sodimir, Znanoslav, Dobromisl, Bistra, Modrica, Sodka, ki naj ima druge določene lepe dušne dolžnosti, Milutin, Miroslav, Mirko Ljubomir, Tihomir, Tihomil, Dobromil, Miloust, Stanislav, Prostoljub, Dobrilo, Radovit (rad = delo, vit = tudi dobiček), Milica, Ljudmila, Blagovesta, Iskrena, Blaga, Mirna, Voljka (trdno voljo); a tudi telesne vrline so se otroku želele, kar kažejo imena kakor Jačim, Velesil, Lepa, Divna, dočim imena Dragotin, Draga, Dragica, Ljuba, Ljubica znamenjujejo ljubimca starišev. Izraženo pa nahajamo v imenih tudi pobožnost, bodisi da se je dete smatralo za dar bogov: Božidar, Darovan, Nebodar, Dana, Darinka, bodisi pa tudi, da se je njih naklonjenosti priporočalo celo posebno: Božo, Bogoslav, Bogomil, Bogomila. Čudno se nam bo prvi hip zdelo, da so v tvoritev imen služila tudi imena živali, rastlin in tudi rudnin; a treba le pomisliti, da je božanstvom bilo v prirodi posebej posvečeno to in ono, in da je sploh verstvo bilo najtesnejše spojeno s prirodo; taka imena

druge. To prijateljstvo, ki se je sklenilo slovesno in za žive dni, se je zvalo pobratimstvo, oziroma posestrimstvo. Sklepalo se je med starimi in mladimi istega in različnega spola; moški se je zval pobratim, ženska je bila posestrima. Pobratimstvo je veljalo za sveto in neoskrunljivo; zahtevalo pa je, da si druga zaupata popolnoma vse, da sta si v pomoč v vsaki sili, in da je vsak izmed njiju vedno pripravljen za svojega pobratima nemudoma žrtvovati vse, tudi kri in življenje. Pobratim se je s pobratimom smatral tako tesno zvezanega kakor z rodnim bratom, priznavala pa ga je tudi vsa rodbina za svojca. Pobratimstvo je bilo poleg osebnih koristi še občno pomembno zato, ker je zadruge vezalo ter v njih zaduševalo sebičnost in partikularizem.

Danes ga nahajamo le še v slovanskem jedru, v Rusih, pa tudi v Serbohrvatih in Bulgarjih, kjer ga je turčinstvo iznova oživilo. V Slovencih je menda izginilo popolnoma; a še l. 1851. je M. Majar o Korošcih v »Slov. Bčeli« poročal to-le: »Koroški Slovenci se tudi pobratijo in Slovenke se posestrijo, in tedaj se zovejo bratje in sestre. Pobratjeni Slovenci se imajo za zlahto ter si pomagajo v potrebah. O semnjih, cerkvenih shodih itd. se vabijo na obed. Ako se hočeta na Zilji dva pobratiti, napijeta si na zdravje, rekoč: »Bodiva si brata! Pomozi ti Bog!« Ako se

te ptičke bomo obelodanili drugikrat, če se ne poboljšajo.

Iz navedenega je pač vsakemu razvidno, kako močno pogrešamo bralnega društva. Naše ljudstvo se je začelo probujati in hrepeni po višji omiki; ker mu pa manjka potrebni evenk, da bi si naročilo dobre, v krščanskem duhu pisane slovenske časnike, zgrabi za to, kar je ceneje, in to je ptujski nemčurjski list »Štajerc«. Kakor se gladni miški za »vado« na past nastavi slanina, ravno tako nemčurji nastajajo ta ceni in strupeni list našim po omiki hrepenecim, ravno kar probujenim sožupljanom, da je ložje zvabijo na svoje limanice.

Da bi se temu v okom prišlo, treba je osnovati bralno društvo, ker na ta način pridejo ljudje po najcenejem potu do prav poučnega berila in dobrih slovenskih časnikov, katerih si seveda, bodisi kmet, nagorjak ali viničar, ni v stanu omisliti kot posameznik. Težavno je sicer storiti ta korak, ker nekaj naše inteligence tava po tevtonskih gozdih; ali s tem večjim zaupanjem se obračamo do naše slovensko misleče inteligence, naj se potruji, naj žrtvuje svoje moči za blagor nižjih slojev, njim v povzdigo omike in duševnega procvita; ker le na ta način se bomo obvarovali, da ne pademo v žrelo germanskemu zmaju. — Narodno se probujajoči bolfenski nižji sloji.

Od Sv. Ilja v Slov. gor. Ne morem si kaj, da ne bi čitateljem vrlega »Slovenskega Gospodarja« poročal, kako kaj tu ob najskrajni meji Slovenije v narodnem oziru napredujemo. Število naročnikov »Slovenskega Gospodarja« se je v preteklem letu izdatno pomnožilo. Za trdno upamo, da bomo v tem letu došli število jareninskih naročnikov. Dal Bog! Da bi ne manjkalo v nobeni slovenski hiši tega neustrašenega boritelja za vero, dom, cesarja! Tudi število udov Mohorjeve družbe je precej poskočilo. Mislimo, da bo v tem letu še bolj.

Tudi ob zadnjih državnoborskih volitvah je pokazala šentiljska župnija, da je tu ob meji trden in zaveden rod slovenski. Niti jednega nasprotnega moža nismo imeli. Dragi čitatelji »Slovenskega Gospodarja«, uganite, kdo neki vžiga in vzbuja narodno zavest v Št. Ilju? Naš »Slovenski Gospodar« je ta! — Tudi bralno društvo je v številu udov malce poskočilo. Da ni bolj napredovalo, je več vzrokov, na kar bi društveni odbor rad opozoril. Nismo imeli niti bralne sobe, v knjižnici ni bilo nobenega reda, skoraj nič časnikov, še celo stalnega tajnika in knjižničarja nismo gleštali. Vzemimo za vz-

hočeta v Rožu dve ženski posestriti, gresta k duhovniku, dasta za sveto mašo ter si obljubita, da hoče ista izmed njiju, ki bode dalje živela, dati za drugo, rajno, čitati sveto mašo. Na Zilji pa se drugače posestrijo: Vsaka vzame čašo vina, rani se malo na srednjem prstu, pusti tri kaplje krvi kaniti v vino in potem nazdravi svoji prihodnji sestri.

C. Gostoljubnost.

Med navadami, ki je motrimo pri starih Slovanih, je stala na prvem mestu gostoljubnost. Gostoljubni smo Slovani izmed vseh kulturnih narodov gotovo še danes najbolje, ali kar je te lastnosti med nami, je le senca gostoljubnosti staroslovanske. Naši prastariši so v tem oziru pretiravali. Da so tujega potnika radi sprejemali pod streho ter mu, čuvaje ga vsakršnih nadlog, dajali spremstvo do bližnje zadruge, to je, ker gostiln ni bilo, bilo popolnoma umestno; toda, popotnik čez prag, in začela se je v hiši razsipnost brez konca in kraja. Kar je hiša gleštala jela in pila, vse je moralo na mizo, in česa je nedostajalo, bilo je dovoljeno vzeti pri drugi zadruzi. Kadar je v hiši bil gost, je vsa druga praznovala, in slovesa, kadar je odhajal, ni bilo konca. Če se je potniku pripetila kaka nesreča po nemarnosti onega, ki ga je sprejel, je oni, ki mu je bil gosta

gled vrle naše sosede Jareninčane! Bralno društvo bo potem bolj uspevalo.

Želimo, da bi bralno društvo postalo središče šentiljskih Slovencev. Ne glejte vi mladeniči na to, če vas Höltzschl in njegovi »bratci« gledajo po strani. Tudi on bo zginil od Št. Ilja, kakor lisjak, kadar mu postane grozdje prekislilo. Le delajte tudi zanaprej za sveto vero in slovensko domovino. Na delo domoljubno! Iskreno nas veseli, da so vsi mladeniči na naši strani, in smemo s ponosom vsklikniti: bodočnost Št. Ilja je naša. Veseli nas tudi, da vidimo tudi na Majheničevi gostilni samoslovenski napis. Mislím, da se Št. Ilj ne bi podrl, če se tudi drugi napisi v tem spremenijo. — Egon v. Pistor je šel v »politični pensijon«. Srečen pot! — Vsem šentiljskim Bismarkovcem samozavestno kličemo: »Mi vstajamo, a Vas je strah!« Šentiljski mladeniči.

Iz Rogatca. Dragi »Slovenski Gospodar«! Česa je treba rogačkim Slovincem storiti, da bomo tako urejeni in neustrašeni stali proti svojim nasprotnikom, kakor so stali naši hrabri Slatinčani na čelu vrlega g. Kušeca na volilnem zboru v Rogatcu. Kaj nam k temu manjka? Najpoprej posojilnice, to naj bi bila prva skrb Slovincem, posebno pa rogačkim, ker brez denarja se ne da nič storiti. Rodoljubi, osnujte si jo, in videli bode, da se bode naš kmet ojačil in ukrepil, ker mu ne bode treba okoli svojih nasprotnikov prosjačiti, kadar denar potrebuje. Drugič je potreba rogačkim Slovincem svoje gostilne, da bodo lahko sli svoji k svojim. To bi svetovali za zdaj. Bode prišel čas, da bode treba zopet voliti in do tistega časa se vredite. Ne hodite vsak svoja pota, temuž z združenimi močmi kvišku in naprej. Bratje, čas je vstati iz spanja, in prijeti hitro za delo. Naše geslo pa bodi: vse za vero, dom, cesarja.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. (Zborovanje pol. narod. gospodarskega društva.) Ob določeni uri začne zborovanje g. predsednik P. ter pozdravi društvene in častne goste, katerih se je veliko udeležilo, kakor že dolgo ne v tolikem številu. Predsednik omeni z ginljivimi besedami veliko zgubo za naše društvo, zgubili smo preč. g. kan. Meška, ustanovitelja našega društva, dušo našega društva, omeni neprecenljivih zaslug podpor in dobrot od začetka društva 1871 doslej. Večna njim slava!

Predstavi s pozdravom novega g. župnika S., že društvenika od l. 1875, torej vsem znanega. Od smrti g. ustanovitelja doslej ni bilo zborovanja. Med tem so bile vo-

privedel, začel proti njemu boj, ker mu je osveta za tujca bila »pobožna dolžnost«. Če se pa je kdo zasačil, da tujca ni sprejel, smela se mu je požgati hiša, in zadelo ga je najgorje zaničevanje vseh.

Od kod tolika gostoljubnost? Da ni imela le vzroka v potrebi popotnikov, da ni izvirala iz radovednosti, ker so tujci vedeli pripovedovati mnogo novic, kaže nam ves značaj slovanski. Saj smo slišali, kako ljubeznivi, prijazni in milosrčni so bili naši prastariši, ki so celo s sovražnikom ravnali kakor s prijateljem. Gotovo se jim je torej usmilil vsak človek, ki je hodil po tujem ter ni imel kam položiti glavo. Slišali pa smo tudi, da so vse, kar je prihajalo iz tujine, sprejemali s strastjo ter čislali višje od svojega, torej tudi tujega človeka. Končno še je utegnilo pretirano gostoljubje nekoliko izvirati iz stalne nagnjenosti k veseljačenju.

Smešničar.

„Jurček! Zdaj pa le mirno sedi, če ne boš tepen!« opominja mamka razposajenega Zoržka v železničnem vozu. — »Mama, če me bote topli, bom pa sprevodniku povedal, da sem že osem let star in vi bote morali kazen plačati.«

litve, pri katerih se je naš dosedajni drž. poslanec veleučeni g. dr. Gregorec poslanstvu odpovedal; večkrat je pri nas govoril o političnih razmerah, zmiraj se je gospod neumorno potegoval in deloval za pravice slovenskega katoliškega ljudstva pod geslom: vse za vero, dom, cesarja. Hvala preč. g. dr. Gregorecu! Sto in stokratni živijo se razlega!

Predsednik nadaljuje: Naš novi poslanec je blagorodni g. dr. Ploj, dvorni svetnik, kateri je prevzel iste obljube in dolžnosti, kakor sploh vsi naši katoliški kmetski spodnještajerski poslanci, kar mu tukaj zbrani v posebnem sklepu ali resoluciji naznanjamo: Današnji zborovalci politično narodno-gospodarskega društva pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. izrekajo iskreno željo, da bi slovenski kmetski poslanci spodnještajerski v državnem zboru stopili le v tako zvezo, katera bode pripravljena varovati verske, narodne in z vsem povdankom tudi gospodarske želje spodnještajerskih kmetov volivcev. V dosego izboljšanja gospodarskih teženj naj v trdni zvezi z drugimi slovenskimi kmetnimi zastopniki zastavijo vse svoje najboljše moči.

Predsednik da besedo g. župniku S., kateri govori o praktičnem gospodarstvu, zlasti kmetijstvu, kako bi se v smislu dopisa c. kr. okraj glavarstva, oziroma visoke namestnije, zamoglo kaj storiti v popolnjevanje kmetijstva.

To društvo je tudi gospodarsko, ima namen razširjevati gospodarske vednosti; sredstva so mu: branje časnikov in primerenih knjig v pouk in razveseljevanje, katere društvo oskrbi s prostovoljnimi doneski družtenikov. Omenja še korist in potrebo brati strokovne časnike in povdarja brati naše časnike, v katoliškem duhu izdane, kakoršnih imamo dovolj, kateri nam bodo na razpolago v sobi v mežnariji, kjer se bomo shajali k večkratnemu pouku mladi gospodarji in mladeniči. Povabili bomo g. strokovnjake učitelje potovalne za poljedelstvo, vinarstvo, sadjarstvo, živinorejo, čebelarstvo in si med seboj svoje skušnje v tej in oni reči priobčevali. To se je odobravalo. Lepo svoto so društveniki darovali za časnike. S trikratnim živijo na sv. Očeta in presv. cesarja se je sklenilo zborovanje. Na svidenje!

Iz ptujске okolice. Kako se naj popirajo slovenski trgovci in obrtniki po mestih in trgih? Nasvet, ki ga je prinesel Vaš list v štev. 4. glede tega vprašanja, ni umesten in ne zadostuje. Naznanila po časnikih stanejo denar, časniki inseratov ali naznanil vendar ne morejo brezplačno tiskati! Če inseratov po časnikih ne dajo tiskati naši trgovci in obrtniki sami, priznavajo, da njih ne potrebujejo, da izhajajo tudi brez časniškega priporočila! Kdo drugi tedaj naj plačuje in da tiskati naznanila?

Vsi tisti trgovci in obrtniki v Ptuj, katere po inseratih ali kakorkoli priporočajo nam Slovincem sovražni nemški in nemškutarki listi, so naši najhujši nasprotniki. Teh se mora vsak zaveden in pošten Slovenec ogibati! Ti trgovci in obrtniki so tudi občno znani! Pa slovenski gospodje in gospe, slovenski možje in žene, slovenski fantje in dekleta, ali se njih ogiblujete tudi v si? — V Ptuj se imajo vedno Bismark-ulico namesto cerkvene! Ali se je Slovenci ogibljuje v si? Vsem Slovincem so po imenu znani vsi trgovci in obrtniki, ki sede v mestnem in občinskem zastopu: vsem je znano, kaj vse ti gospodje zoper Slovence počnejo! In Slovenci?! Mestni odbornik Blanke tiska Petavercu in Štajerca, lista, ki napadeta in grdita na nečuvnen način vse sloje slovenstva; Blanke je tiskal vse volilne oklice za Vračkoto. Visenjake, tudi onega, ki zaradi izvolitve dr. Ploja preklinja ves slovenski kmečki stan, češ »zemlja mu naj ne rodi nobenega klasa in trta nobenega grozda.« Pa vendar še imamo Slovence, kateri nočejo razločevati med prijatelji in sovražniki, kateri nočejo oči odpreti in pri belem dnevu videti prijatelja in spoznati nasprotnika!

Ljubi živinici se ne more zameriti, če krene v mestu ali v trgu na krivo pot, posebno vsled stare navade! Človek pa ima od Boga pamet, da jo rabi, da vsako stopinjo prevdari in premisli, preden njo stori! Pobjajšajmo se vendar enkrat!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Naši državni poslanci. Katoliško-narodni poslanci iz Kranjskega so prišli na Dunaj z naročilom svojih volilcev, da se tudi na Dunaju naj ne bratijo z liberalnimi poslanci. Vsled tega je bilo kar izpočetka znano, da ne bodo vsi slovenski poslanci sedeli v jednom klubu. Tako se je tudi v istini zgodilo. Katoliško-narodni poslanci so osnovali slovanski centrum, iz katerega bi naj bili izključeni njih največji politični sovražniki, kranjski liberalci. Za štajerske slovenske poslance je nastalo sedaj vprašanje, ali se naj pridružijo katoliško-narodnim poslancem, ki zastopajo kranjske kmete, ali pa liberalnim poslancem, ki zastopajo kranjska mesta? Poslanca Žičkar in Berks sta prisedla k zastopnikom kranjskih kmetov, Robič pa se je pridružil liberalnim zastopnikom kranjskih mest in z njim je šel tudi dr. Ploj. Osupnilo je marsikoga, da sta Robič in dr. Ploj storila ta korak, ki zna postati tudi za našo domačo politiko na Spodnjem Štajerskem usodepolen. Radi verjamemo, da sta ravnala Robič in dr. Ploj po svojem osebnem prepričanju, vendar v tem slučaju bi moralo za nju merodajno biti mišljenje ogromne večine njihovih volilcev. K slovanskemu centru so pristopili tudi katoliško-narodni Čehi in Rusini. Začasni vodja centra je dr. Šustersič. Ostali slovenski poslanci so si s Hrvati osnovali hrvatsko-slovenski klub, kateremu načeluje dr. Ivčević. Ker se še med obema zvezama vršijo pogajanja zaradi združitve, zato še danes ne izrečemo odločilne in zadnje besede.

Poslanec Žičkar je vložil v seji dne 5. februarija nujni predlog za državno podporo po mrazu in toči leta 1900 hudo prizadetim občinam: Loke, Planinska vas, Št. Vid pri Planini, Vrh, Drensko rebro, Brezje in Senovo. G. vitez Berks pa je interpeliral justičnega ministra zavoljo nemških avskultantov, ki so bili imenovani za čas zadnjih volitev za Celjsko mesto. Potem zavoljo imenovanja nemških uradnikov za Slov. Štajer.

Triglav, društvo slovenskih vseučiliščenikov v Gradcu, je slavil dne 2. febr. v Mariboru petindvajsetletnico svojega obstanka. Mariborske Slovenke so poklonile ob tej priliki »Triglavu« krasen in dragocen svilen slovenski trak za zastavonošo. Trak je vezen z zlatom in biserji ter ima okusno pozlačeno zaponko.

G. dr. Franjo Rosina nam naznanja: Z ozirom na to, da se raznaša v okolici glas, da bodem pisarno takoj zaprl, naznanjam, da se preselim v Maribor šele meseca maja t. l. in da prevzame za menoj pisarno v Ljutomeru gosp. dr. Karol Grossmann, odvetnik, kateri vstopi do preselitve kot kompanjon v mojo pisarno. — V Ljutomeru, 3. febr. 1901.

Dr. Franjo Rosina.

Zadružno gibanje. Dne 3. febr. je imela kmetijska zadruga za mariborski in in ptujski okraj s sedežem v Slivnici prvo glavno skupščino v gostilni g. Grizolda v Račah. Predsednik zadruga g. A. Mlakar je otvoril skupščino, pozdravil navzoče ter imenoval zapisnikarjem g. Fr. Piška. Na to je g. prefekt Korosec iz Maribora razložil na kratko velik pomen zadružništva za gospodarski napredek slovenskega kmeta, opominjal zadrugarje, da je podlaga za propevanje zadružništva predvsem dejanska krščanska ljubezen ter jih navduševal, naj vstrajajo na započeti poti, naj se ne dajo preplašiti po nobenih ovirah, ki se jim bodo

gotovo še stavile od mnogih strani. G. Fr. Pišek je pojasnjeval koristno delovanje mlade zadruga. Govorilo se je tudi o pristopu k centralni zadrugi. Na to se je odobril račun. Mlada zadruga je delovala komaj 6 mesecev, a imela že 51.802 K denarnega prometa. Tik kolodvora ima tudi vzorno urejeno skladišče. Storili so se že koraki, da dobi skladišče poseben železni tir na kolodvor. Lega skladišča tik kolodvora in na jako živahni cesti obeta skladišču lepo bodočnost, za katero z vsemi močmi skrbijo sedanji zadrugarji slivniške zadruga. Napreduj in razcvitaj se, mlada zadruga!

Preosnovno obrtnega zadružništva baje, kakor poročajo listi, namerava vlada in sicer tako, da bode razpustila kolektivne zadruga in upeljala na njih mesto strokovne. Ta korak zamoremo le z veseljem pozdraviti, ker le s strokovnimi zadrugami se da res pomagati obrtnemu stanu. V sedanjih kolektivnih zadrugah so zastopani najrazličnejši obrti, kojih težnje so čestokrat med sabo v nasprotju in zatorej je sedaj zelo otežkočena, če ne nemogočena obrtna kreditna organizacija, organizacija nakupa in prodajanja itd.

Občine v področju Rače pošte so že dvakrat pri trgovinskem ministerstvu prosile in zahtevale za dvojezični napis na pošti in strmite, še niti odgovora ni! Kaj rečete k temu gospod drž. poslanec!

Nemštvo nazaduje. V Orehovi vasi pri Slivnici se je naštelo 617 ljudi in sicer v Orehovi vasi sami 322, v Hotinji vasi 295. Med njimi ni nobenega Nemca. Pred 10 leti je bilo le 599 ljudi in znani g. Retschnigg jih je 186 za Nemce vpisal.

Gospod okrajni glavar mariborski tirja tam, kjer so samo slovenski kažipotji dvojezične, in kjer so v celo slovenskih občinah samo nemški, tam molči. Ali je c. kr. okrajni glavar za ponemčevanje plačan?

Sv. Trojica v Slov. gor. Dne 4. svečana je tukajšnji v občini spoštovani zdravnik gosp. Srečko Ryzienki po dolgo trajajoči bolezni umrl. Rajni je bil blaga duša in povsod priljubljen. N. v m. p.

Vse pride na svitlo. S ptujskega polja: Lanskega leta, ko sta imela v Ptuj priti c. kr. namestnik grof Clary in deželni glavar grof Attems, tedaj dva nemška grofa, in sicer zaradi otvoritve nemške deželne gimnazije in nekega vališča za nemške dijake, hodilo je več nemških in nemčurskih mestjanov po vaseh niže Ptuja, da bi dobili slovenske kmete in njih sinove za banderij. Visoke gospe iz Gradca, ki so prišli samo k mestjanom v goste, naj bi bili kmetijski jezdec spremljali od železnice v mesto! Tudi pek in župan Ornik se je trudil za tak banderij in mi se le čudimo, da se ni zatekel k prijatelju Wisenjaku! Ptujčani so hoteli imeti jezdece slovenske korenine, da bi bili lahko obema grofoma pokazali, kako njih slovenski kmetje ubogajo, da njim na ljubo pred nemškimi grofi zatajijo celo svojo narodnost, zavržejo slovensko bandero in se obnašajo kot mutci! Od neke strani se je namreč tirjalo, da tisti, kateri jezdi kot spremljevalci grofov, ne smejo besedice ziniti, da ne smejo nobenega prisilceev v svojem jeziku pozdraviti, da nobeden ne sme imeti slovenske trobojnice, ampak samo štajersko. Kot konjski hlapci, tihi kot mutci, bi naj slovenski posestniki jahali, da bi c. kr. namestnik in deželni glavar ne zvedela, da je ptujski okraj slovenski, da v okraju živi poleg peščice nemcev in nemčurjev nad 50.000 slovenskih duš! In kako se je od neke strani sleparilo! Ker kmetje pod tako poniževalnimi, za njih naravnost sramotnimi pogoji niso hoteli sodelovati, vzeli so nekateri gosposje na pomoč laž in zvijačo! Trdili so namreč, da se pred tema dvema grofoma ne sme slovenski govoriti, da se ne sme prikazati slovenska bandera, da je mogoče, da se kmetom, ki bodo jahali, celo nekaj dače odpusti. Od kod in od kedaj pa ima c. kr. namestnik ali deželni glavar štajerski pravico, dačo nalagati in odpuščati? Slovenski

kmetje niso tako zabiti, da bi skricem take gorostasne budalosti verjeli in so doma ostali. Tiste pa, ki so take reči lagali, pa naj bode sram v dno njih črne duše! Sramota!

Poročil se je pri Kapeli blizu Radgone g. Fr. Rautar z gospodično in slovensko narodnjakinjo Marijo Mühr.

Doktorjem zdravilstva je bil na graškem vseučilišču promoviran g. Josp Strašek iz Koprivnice pri Sevnici.

Umrla je v Mariboru spoštovana gospa S. Sivka, dne 2. svečana. Za mnogoštevilno udeležbo pri pogrebu in za krasne darovane vence se izreka najtoplejša zahvala.

Iz Radgone. Rojaki gornjeradgonske občine! Ali ne vidite in ne slišite, kaj se je zadnjega ali prvega tega meseca prigodilo? Mura je namreč z ledom pokrita, da se lahko povsod čez njo gre in Nemci so prišli čez njo ter vam zamenjali slovensko-nemške občinske table z nemškimi. Že bolje kot pol stoletja hodim čez radgonski most, a sem vedno gledal dvojezične napise, sedaj ste jih odstranili! Ali rojaki gornjeradgonski spite? Pokazite, da še tu niso pruska tla, ampak da smo še na Slovenskem in Avstrijskem!

Iz Polie pri Radgoni. Od nas se nihče rad ne oglašja po časnikih. Pa ako bo tako napredovalo, se bomo morali vendar tudi v časnikih večkrat zglasiti in poprijeti. Naš občinski predstojnik se po vsakih volitvah celo inače obnaša nego pred volitvami, posebno proti takim, kateri ne volijo po želji njegove garde. Nam je vseeno, kako se v svoji gostilni do svojih izobražencev obnaša. Pa tega ne pustimo, da bi se ob uradnih dnevih delale opazke o naših ljudeh. Mi bomo vprašali na merodajnem mestu, ali smemo v Avstriji svoje veroizpovedanje in svojo narodnost javno priznavati, in ali nas sme kdo za to ob uradno določenih urah stavljati na odgovor.

Iz drugih krajev.

Gospod dvorni svetnik Fr. Šuklje je šel v pokoj ter se je tudi že iz Dunaja preselil na nekdanj Rozinov grad v Kandiji pri Novem mestu, katerega je že pred par leti kupil ter popolnoma prenoviti dal.

Opomin nemškim mogoteem. Poljski trgovci v Varšavi in Krakovu so sklenili bojkotirati nemške fabrikante radi preganjanja Poljakov na Nemškem. To bo izvrstno zdravilo nemškimi sovinitom in doseže gotovo željeni vspeh, ako bodo Poljaki vstrajali pri storjenem sklepu.

Nov kmetijski list. V Trstu je začel izhajati »Vinarski in vrtnarski list« kot »glasilo kmetijske družbe za Trst in okolico«. Izhajal bode jedenkrat na mesec, ureduje ga Anton Štrekelj, velja za leto eno krono.

Društvene zadeve.

Bralno društvo v Framu priredi v sredo, dne 13. svečana veselico s petjem, šaljivim srečkanjem in prosto zabavo v prostorih gosp. M. Turnerja, h kateri veselici se vabijo udje in po udih upeljani gosti Na veselo svidenje! O d b o r.

»Pevsko društvo Braslovče« priredi na 13. svečana t. l. veselico (koncert) v prostorih g. Franc Grad-a.

Bralno društvo v Št. Ilju v Slov. gor. ima prihodnjo nedeljo t. j. dne 10. t. m. po večernicah v prostorih g. F. Celcerja svoj občni zbor z običajnim vspevom. — Naše društvo je sklenilo, da ta predpust ne priredi nobene posebne slavnosti, razven petja onih domačih in sosednih pevcev. Komur zadostuje mila slovenska pesem in domača govorica, vsak nam je drag gost. Torej na svidenje dne 10. t. m. v Št. Ilju.

Bralno in pevsko društvo »Maribor« priredi v nedeljo, dne 10. svečana 1901 gledališko predstavo v veliki dvorani »Narodnega doma«. Uprizori se: Brat Martin. Ljud-